

Ohlédnutí za skvělými výsledky podniků MFR

V ČR se již tradiční stala soutěž s názvem Mléčná farma roku, která každoročně hodnotí a oceňuje chovatele dojeného skotu. Výsledky českých a moravských farem se stále zlepšují. Ročníku 2021 se účastnilo 57 farem plemene české strakaté a 84 podniků chovajících holštýnské plemeno, nabízíme některá další vyhodnocení soutěžních kritérií.

Jak je známo, zapojení do soutěže pro chovatele je nanejvýš snadné. Stačí od-souhlasit přihlášku a údaje pro vyhodnocení se následně berou automaticky z výsledků kontroly užitkovosti. Soutěž je určena všem chovatelům dojeného skotu, kteří chovají na území ČR minimálně 60 zvířat plemen českého strakatého skotu (kategorie čestr) nebo holštýnské skotu (kategorie holštýn). Podmínkou je zapojení do kontroly užitkovosti, v rámci které se vyhodnocují soutěžní ukazatele. Soutěží se ve dvou kategoriích podle plemen a v ročníku 2021 se hodnotilo šest kritérií:

- Délka mezidobí (dny)
- Počet somatických buněk (tis.)
- Lineární skóre SB do 4 (%)
- Součet tuku a bílkovin v mléce (kg)
- Denní nádoj na dojenou (kg)
- Průměrný laktiční den (dny)

Údaje zpracovali a vyhodnotili pracovníci ČMSCH, a. s. Každé farmě byl při-

dělen počet bodů (dvacetibodová stupnice pro každé kritérium) a stanoveno bylo pět finalistů z každé skupiny. Při shodnosti bodů bylo určeno rozhodné kritérium, a to průměrný počet laktací. Kategorie holštýn, vítěz ročníku 2021 Úněšovský statek, a. s., farma Pernarec, dosažené ukazatele:

- Průměrné mezidobí 371 dní
- Počet somatických buněk 128 tisíc
- Lineárním skóre PSB do čtyř – 92 %
- Součet produkce tuku a bílkovin na produkční den za laktaci 2,73 kg
- Průměrný denní nádoj byl 39,72 kg
- Průměrný laktiční den ve stádě 164,4

Kategorie čestr vítěz ročníku 2021, Zemědělská a. s. Horní Bradlo, farma Javorné, dosažené ukazatele:

- Průměrné mezidobí 370 dní
- Počet somatických buněk 164 tisíc
- Lineárním skóre PSB do čtyř – 90 %
- Součet produkce tuku a bílkovin na produkční den za laktaci 2,56 kg

Nováčkem soutěže a hned úspěšným se stal na čtvrtém místě Agro Staňkov, a. s. Na snímku je ředitel společnosti Petr Weber, zootechničky Kateřina Gabrielová a Jaroslava Jánská, konzultantka VVS Sofie Kmentová

- Průměrný nádoj byl 33,91 kg
- Průměrný laktiční den ve stádě 152,86

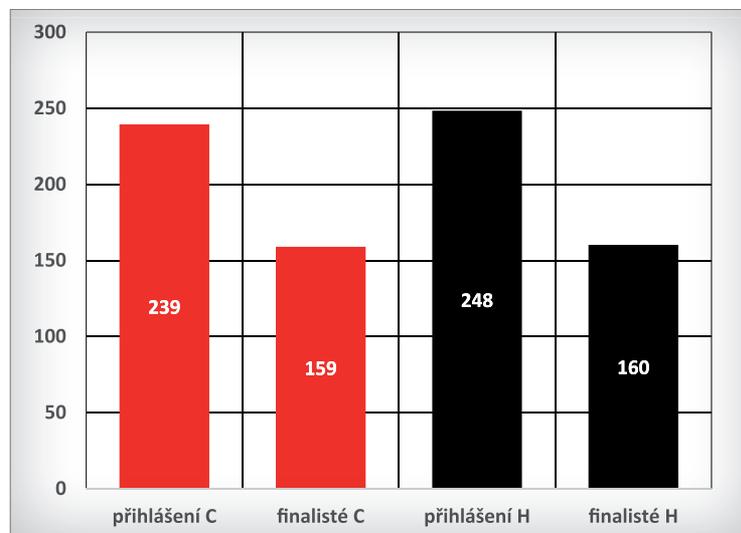
Zdraví mléčné žlázy

Hodnocení zdravotního stavu mléčné žlázy bylo reprezentováno ukazatelem počtu somatických buněk (PSB) v mléce a lineárním skóre somatických buněk. Průměrně měly přihláše-

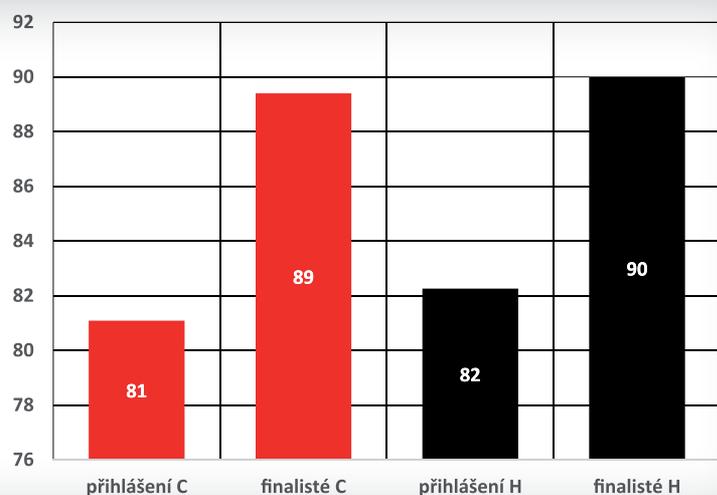
né podniky (141 farem) PSB na úrovni 245 tisíc, nejlepší podnik dosahoval 111 tisíc. Jak je zřejmé z grafu, měly podniky v kategorii čestr v průměru mírně nižší počet somatických buněk, a to celkově i finalisté, tj. pět nejlepších podniků z dané kategorie. Kritériem, které souvisí s počtem somatických buněk, je lineární skóre soma-

Tradiční finalistu soutěže je známý podnik PROAGRO Radešinská Svatka. Na snímku je jeho ředitel, Jaroslav Michal, šéf ČMSCH Josef Kučera a konzultant VVS Jaroslav Falhar

Průměrný počet somatických buněk v mléce

Lineární skóre somatických buněk

tických buněk, kde se posuzuje podíl dojnic, které dosáhly lineární skóre do 4. Jak z výše uvedeného vyplývá, maximální hodnota je tedy 100 % a cílem chovatelů je dosáhnout hodnoty co nejvyšší, tj. mít ve stádě co nejvíce krav splňujících podmínku lineárního skóre do 4. Tady lze konstatovat, že se síly mezi plemeny téměř vyrovnaly a finalisté C a H dosáhly kolem 90 % lineárního skóre.

Délka mezidobí

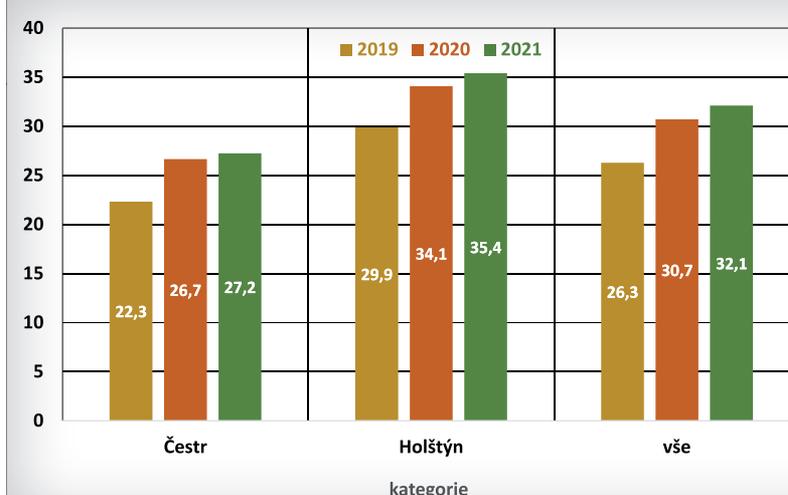
Délka mezidobí je ukazatelem posuzujícím úroveň reprodukce ve stádě dojeného skotu. V ČR podle výsledků kontroly užitkovosti (ČMSCH, a. s., 2021) byla v kontrolním roce 2019/2020 délka mezidobí 400 dní u dojnic holštýnského a 392 dní u českého strakatého skotu. Do soutěže přihlášené podniky dosáhly kratšího

mezidobí, a to 394, resp. 385 dní a u finalistů obou plemen došlo k vzácné shodě – průměrná délka mezidobí činila obdivuhodných 371 dní.

Ukazatele produkce

Dojivost patří mezi ekonomicky nejdůležitější parametry, protože tvoří hlavní příjmovou položku produkce mléka. Hodnoceným ukazatelem, který reprezentuje produkční oblast, byla denní dojivost. Na rozdíl od ceny mléka je dojivost ovlivnitelná samotným řízením chovu. V ČR se v dlouhodobém horizontu průměrná roční dojivost krav zvýšila a dojivost v ČR patří mezi nadprůměrné mezi státy EU. U hodnocených podniků byly patrné značné rozdíly.

U přihlášených podniků v kategorii holštýn byl průměrný nádoj 35,4 kg

Vývoj průměrné dojivosti u přihlášených podniků

a u pěti nejlepších podniků činil 37,3 kg. V kategorii čestř byla průměrná denní dojivost u přihlášených rovněž nad průměrem republiky a sice 27,2 kg, u finalistů pak 31,5 kg. V ČR byla u podniků v kontrole užitkovosti v kontrolním roce 2019/2020 u českého strakatého skotu průměrná dojivost 7767 kg, u holštýnského skotu pak činila 10 254 kg mléka. S denní dojivostí souvisí obsah složek v mléce, což bylo také jedno z hodnocených kritérií soutěže Mléčná farma roku. Součet obsahu tuku a bílkovin v mléce měly samozřejmě vyšší podniky v holštýnské kategorii, finalisté H 2,71 kg, finalisté strakatého plemene 2,39 kg.

Průměrný laktační den

Optimální hodnoty ukazatele průměrný laktační den by měly být ko-

lem 160 až 170 dnů v závislosti na chovaném plemeni. U podniků, které se za rok 2021 ucházely o titul mléčné farmy roku, byl průměrný laktační den ve skupině čestř u všech podniků a u finálových pěti 167 a 155 dní a vyšší byl u podniků ve skupině H, kde průměr všech a finalistů činil 175 a 161 dní.

Pro srovnání tuzemských a zahraničních chovů jsou v tabulce uvedeny některé ukazatele kontroly užitkovosti ve vybraných státech podle výsledků zjišťování ICAR.

Soutěž mléčná farma roku 2021 je tímto rekapitulačním článkem definitivně uzavřena a pořadatelé se těší na vyhlášení ročníku 2022. Sledujte webové stránky www.mlecnafarmaroku.cz.

-red-